חד תני שואבה. בירושלמי מפרש שמשם שואבים רוח הקודש שהשכינה שורה ממוך שמחה דכתיב ויהי כנגן המנגן ותהי עליו רוח ה' ומייתי עובדא דיונה בן אמיתי שהיה מעולי רגלים וכשמחת בית השואבה שרתה עליו שכינה: **וחד** תני חשובה.

גמ' איתמר רב יהודה ורב עינא חד תני שואבה וחד תני חשובה אמר מר זוטרא מאן דתני שואבה לא משתבש ומאן דתני חשובה לא משתבש מאן דתני שיאבה לא משתבש דכתיב [1]ושאבתם מים בששון ומאן דתני חשובה לא משתבש דאמר רב נחמן מצוה חשובה היא ובאה מששת ימי בראשית ת"ר [6]החליל דוחה את השבת דברי ר' יוסי בר יהודה וחכ"א אף י"ט אינו דוחה אמר רב יוסף מחלוקת בשיר של קרבן דר' יוסי סבר [7]עיקר שירה בכלי ועבודה היא ודוחה את השבת ורבנן סברי עיקר שירה בפה ולאו עבודה היא ואינה דוחה את השבת אבל שיר של שואבה דברי הכל שמחה היא ואינה דוחה את השבת אמר רב יוסף מנא אמינא [8] דבהא פליגי דתניא [9]א"כלי שרת שעשאן של עץ רבי פוסל ורבי יוסי בר יהודה מכשיר מאי לאו בהא קמיפלגי מאן דמכשיר סבר עיקר שירה בכלי וילפינן מאבובא דמשה ומאן דפסיל סבר עיקר שירה בפה ולא ילפינן מאבובא דמשה לא דכ"ע עיקר שירה בכלי והכא בדנין אפשר משאי אפשר קמיפלגי מאן דמכשיר סבר [7]דנין אפשר משאי אפשר ומאן דפסיל סבר [8] לא דנין אפשר משאי אפשר ואיבעית אימא דכ"ע דעיקר שירה בפה ואין דנין אפשר משאי אפשר והכא במילף [9]מגורה בכללי יפרטי או ברבויי ומיעוטי קא מיפלגי רבי דריש כללי ופרטי ר' יוסי בר יהודה דריש ריבויי ומיעוטי רבי דריש כללי ופרטי [2]ועשית מנורת כלל זהב טהור פרט מקשה תעשה המנורה חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש של מתכת [3]אף כל של מתכת ר' יוסי בר יהודה דריש ריבויי ומיעוטי ועשית מנורת ריבה זהב טהור מיעט מקשה תעשה המנורה חזר וריבה ריבה ומיעט וריבה ריבה הכל מאי רבי רבי כל מילי מאי מיעט מיעט [10]של חרס אמר רב פפא כתנאי

גמ' מששת ימי בראשית. דאמרן לעיל [מט.] שיתין נברא מששת ימי בראשית לקבל הנסים: **בשיר של קרבן.** בחליל המכה לפני המזבח בשעת ניסוך [1](המים (ג) ו)היין לתמיד של שחר ונסוך היין לתמיד של בין הערבים שהלוים עומדין על דוכנם ואומרים שיר והחליל מכה לפניהם כדתנן במסכת ערכין (דף י.) בי"ב יום בשנה החליל מכה לפני המזבח ואין אומרים שיר על המזבח אלא על היין כדאמרינן התם [יא.] ובאותו חליל המלך ר' יוסי בר יהודה לומר שהוא דומה: **עיקר שירה.** שקרבן צבור טעון שיר מן התורה כדאמרינן במסכת ערכין (דף יא.) מכמה מקראות וסבר ר' יוסי עיקר השיר אינו אא"כ חליל מכה עם השיר וכן כנורות ונבלים הכל כמנין המפורש שם הלכך עבודה היא וכי היכי דתמיד דומה שבת שיר שלו נמי דומה שבת: **כפה.** הלוים אומרים השיר דבר יום ביומו כגון לה' הארץ ומלואה (תהלים כד) גראשון גדול ה' ומהולל (שם מח) בשני וכן כולם ובשבת שאי אפשר בחליל אינו דומה שאין כלי שיר המלוה ולקמן [נא.] ילפינן טעמייהו מקראי: **אבל שיר של שואבה.** שהיה כל הלילה על מעלות היורדות מעזרת ישראל לעזרת נשים כדתקנו במתני' [2] והלוים בכנורות ובנבלים: **דברי הכל שמחה יפיה היא.** ואינה מן התורה אלא לתבא את המצות ולא דמי שבת: **דבהבי פליגי.** בעיקר שירה בפה או בכלי: **מאן דמכשר.** עץ לכל כלי שרת סבר עיקר שירה בכלי והוו להו כלי השיר כלי שרת ואבוב היה במקדש מימות משה והוא של קנה כדתנן בערכין (דף י.) הלכך אאר כלי שרת מייתי ילפינן לאבובא בשל עץ: **עיקר שירה בפה.** וכלי לנסומי קלא בעלמא הוא הלכך כלי השיר אינן כלי שרת ולא ילפינן מייתיהו לדמויי כלי שרת לאבוב של משה: **אין דנין אפשר משאי אפשר.** שאר כלים אפשר שיהיו של מתכת והן מכוונים הלכך ממנורה ילפינן להו ולא מאבוב של משה דהתם טעמא משום שאי אפשר לעשות של מתכת כדמפרש בערכין (דף י.) שבפהו [3] זהב ולא היה קולו ערב ונטלו את ליפויו והיו קולו ערב ומאן דמכשר סבר דנין אפשר משאי אפשר דמ"מ אשכחן כלי שרת דעץ: ה"ג **ואיבעית אימא עיקר שירה בפה ואין דנין אפשר משאי אפשר.** והא"פ דכ"ע עיקר שירה בפה וליכא למילף מאבוב ואמ"ל עיקר בכלי אפילו הכי מאבוב לא גמר דאין דנין אפשר משאי אפשר: **והכא במילף מגורה בכללי ופרטי או בריבויי ומיעוטי קמיפלגי** ה"ג. ול"ג ממנורה. יש שדורשין את התורה בכלל ופרט ויש שדורשים אותה במדת רבוי ומיעוט הדורשה בכלל ופרט משמע ליה פרט הבא אחר כלל פירושו של כלל הלכך כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט ואפילו דברים הדומין לפרט אין נדונין עמו לפי שהוא פירושו מהו כלל הכלול למעלה זה שאני אומר לך עכשיו ולא יותר וכי אתי אחר כלל שני אחר בדברים בא להוסיף עליו ודייך אם תוסיף עליו את הדומים לו הלכך אי אתה דן על ידי כלל האחרון אלא דברים הדומין לפרט אלא נתרבו מתחילה והדורשה בריבוי ומיעוט לא משמע ליה פרט הבא אחר כלל פירושו של כלל דימא אין בכלל אלא מה שבפרט דבכלל קמא נתרבה הכל במשמע אתי פרטא בתראה למעוטי ממשמעותיה וכי הדר אתי ריבוי אחריני בהדיה אהני לרבויי כל מילי דאלו דברים שהן כעין הפרט לא איצטריך דלא אימעיטו להו במיעוטא והכי אמר בהדיא בפרק נגמר הדין (סנהדרין דף מה:) גבי כל הנפקלין נתלין דמאן דדרים ריבויי ומיעוטי משמע ליה בריבוי ומיעוט לחודיה בלא ריבוי אחרון כל הדומין לפרט: **מיעט של חרס.** דע"כ מיעוטא למעוטי אתא וזהו הראוי להתמעט יותר מן הכל:

כתנאי

כתנאי

ב א ב מיי' פ"ח מהל' בית הבחירה הלכה יח:

תורה אור השלם

1. ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה:
ישעיהו יב ג
2. וְעָשִׂיתָ מְנֹרַת זָהָב טָהוֹר מִקְשָׁה תֵּעָשֶׂה הַמְּנוֹרָה יְרֵכָהּ וְקָנָהּ גְּבִיעֶיהָ כַּפְתֹּרֶיהָ וּפְרָחֶיהָ מִמֶּנָּה יִהְיוּ:
שמות כה לא

רבינו חננאל

רב יהודה ורב עיינא, חד הוה תני מתני' השואבה, כדכתיב ושאבתם מים בששון. וחד הוה תני מתני' חשובה, כלומר חשובה ובאה מששת ימי בראשית. תני רבנן חליל דוחה את השבת דברי ר' יוסי בר' יהודה. וחכמים אומרים אפי' יום טוב אינו דוחה. אמר רב יוסף מחלוקת בשיר של קרבן, דר' יוסי סבר עיקר שירה בכלי, ועבודה היא ודחיה שבת. ורבנן סברי עיקר שירה בפה, ולאו עבודה היא ולא דחיה שבת. ואמר רב יוסף מנא אמינא לה דבהבי פליגי, דתניא כלי שרת שעשאן של עץ, ר' פוסל ור' יוסי בר' יהודה מכשיר. מאי לאו בהא קמיפלגי, ר' יוסי סבר עיקר שירה בכלי, והאבוב כלי שרת הוא, ואמר מר אבוב של משה של קנה היה, שמע מינה דעושין כלי שרת של עץ. ור' סבר דעיקר שירה בפה, האבוב לאו כלי שרת הוא, לפיכך עשאוה של קנה. ודחינן לא [ד]כולי עלמא עיקר שירה בכלי, [ו]ר'יבי ור' יוסי בדנין אפשר משאי אפשר פליגי. פ' אבוב אי אפשר לעשותו מפיני מתכות, דנרסינן בערכין פרק שני תנו רבנן אבוב שבמקדש חלק רק קטן היה [שלקנה היה] מימות משה [והיה] והיה קולו ערב, וצוה המלך וציפהו זהב ולא היה קולו ערב, ונטלו צפויו וחזר קולו כמו שהיה. אמר ר' פפא היינו חליל היינו אבוב, ותנן [ז]לא היה מכה באבוב של נחושת אלא באבוב של קנה מפני שקולו ערב כו'. לפיכך אמר אבוב

ז) גרלפ דל"ל דתקן שם החליל מכה לפני המזבח וכו' ולא היה מכה בתוב טו'.

הגהות הב"ח

(א) נב' מנא אמינא דבהבי פליגי: (ב) שם ומתן דפסיל סבר אין דנין: (ג) רש"י ד"ה בשיר של קרבן ופו' בשעת ניסוך המים. ר"ב מעיס חג הסוכות נקוט ניסוך המים כי לא היה ניסוך המים אלא כתב ודוקא בתמידי שחר כמו שפירש רש"י בתשבה ד"פ לולב ובערבה: (ד) תוס' ד"ה ואל מנו וכו' ושניה וכן בפרק מפלין:

רבינו חננאל (המשך)

אי אפשר לעשותו ממיני מתכות, כשאר כלי שרת שאפשר לעשותן ממיני מתכות. הלכך אמרינן, ר' סבר אין דנין [שאר] כלי שרת שאפשר לעשותן ממיני מתכות, מן [ה]אבוב שאי אפשר לעשותן ממיני מתכות, ור' יוסי סבר דנין אפשר משאי אפשר. איבעית אימא כולי עלמא לא ילפינן מאבוב דמשה, אי משום דאין דנין אפשר משאי אפשר, [אין] משום דעיקר שירה בפה. והכא במילף ממנורה פליגי, ר' דריש כללי ופרטי, ועשית מנורת, כלל בכל דבר, זהב, פרט זהב ולא דבר אחר, מקשה תעשה [המנורה] חזר, וכלל, כלל ופרט [וכלל] כו', [עד] מאי מיעט מיעט של עץ. ר' יוסי בר' יהודה דרש רבויי ומיעוטי, ועשית מנורת, ריבה, זהב, מיעט, מקשה תעשה, חזר וריבה כו'. אמר ר' פפא עיקר שירה בפה או בכלי

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com